KÜLÜGYMINISZTÉRIUM

Szigoruan titkos!

002/225.

0023

J e l e n t é s

a Politikai Bizottság tagjainak

Budapest, 1988. november 2.

A BNV megépitése ellen külföldön szervezett tüntetésekről

A bős-nagymarosi vizlépcső épitése ellen tiltakozó külföldi tüntetésekkel kapcsolatban nagykövetségeink a következőket jelentették:

Varsóban az október 30-át megelőző napokban a város különböző pontjain magyar nyelvü "hirdetmények" mozgósitottak a nagykövetség előtti tüntetésre, amit október 29-én este egy magyarul beszélő és magyar néven bemutatkozó telefonáló is bejelentett nagykövetségünknek. Közölte: kb. 15 perces békés felvonulást terveznek, mintegy 50 fő részvételével, a BNV megépitésével kapcsolatban népszavazást követelve és aláirásokat gyüjtve. Kérte, hogy ne kerüljön sor rendőrségi beavatkozásra. Nagykövetségünk felhivta figyelmét, hogy a tüntetést a lengyel hatóságoknak kell engedélyeznie. Végül a jelzett időpontban a nagykövetség épületének környékén kisebb csoportokban 25-30 fő gyülekezett, de a tervezett akcióra nem került sor.

New Yorkban főkonzulunknak Lipták Béla, a Magyar Környezetvédelmi Alap elnöke (a nemzetközi akció kezdeményezője) jelezte tüntetési szándékukat, s azt, hogy ennek alkalmával Grósz Károly elvtársnak cimzett peticiót kivánnak átadni, majd az osztrák főkonzulátus elé vonulnak. Lipták Béla szerint november 6-án megismétlik tüntetésüket a magyar főkonzulátus és a csehszlovák ENSZ-misszió előtt. Jelezte továbbá, hogy október 31-étől kezdve naponta tartanak csendes, táblás tüntetést főkonzulátusunknál, addig "ameddig a résztvevők lelkesedése tart".

Stockholmban a magyar mérnökök svédországi egyesületének háromtagu küldöttsége adott át 8 pontból álló peticiót konzulunknak. Az irásos anyag abból indult ki, hogy a vizlépcső épitkezését már nem lehet leállitani. A küldöttség tagjai elmondták, hogy fellépésükre egyesült államokbeli vezetőségüktől kaptak ösztönzést, de a magyar szervekkel fennálló jó viszonyra tekintettel ugy vélték, alkalmasabb ha érveiket tüntetés helyett egy baráti beszélgetés keretében fejtik ki.

Londonban a rendőrség által előzetesen jelzett 200 fő helyett 80 fő vett részt a nagykövetség előtti 30 perces tüntetésen, amelyen beszédek hangzottak el és

1353

Grósz elvtársnak cimzett, a vizlépcső megépitése ellen érveket felsorakoztató levelet adtak át a nagykövetség ügyeletesének. A csoport a magyar himnusz eléneklése után az osztrák nagykövetség elé vonult.

Bonnban kb. 100 fő tüntetett mintegy 40 percig a nagykövetség előtt, melynek során peticiót is átadtak. A megmozdulást három környezetvédő szervezet szervezte.

Brüsszelben öt személy jelent meg a nagykövetség előtt, melynek ablakába plakátokat helyeztek el. Közülük két idős személy a helyszinen maradt, akik egy idő után, felszólitásra eltávolitották a plakátokat. Koppenhágában 12 fő, sydneyi főkonzulátusunk előtt a bejelentett néhány száz fő helyett 35 fő, Ottawában pedig 25-30 fő tüntetett; Sydneyben tiltakozó peticiót is átadtak.

Több képviseletünk (Róma, Bern, Párizs, Hága) jelentette, hogy a tüntetés szervezőinek felhivása ott nem talált visszhangra, s nem volt tüntetés. Összeütközésre, rendőri beavatkozásra egyetlen helyen sem került sor.

[...]

ÁBTL – 2.7.2. – 002-225/1988.11.02. /2

KÜLÜGYMINISZTÉRIUM

Szigoruan titkos!

002/227.

0023

Jelentés

a Politikai Bizottság tagjainak

Budapest, 1988. november 4.

További értesülések a BNV elleni október 30-i tüntetésekről

Washingtoni nagykövetünk jelenti, hogy október 30-án 30-35 fő tüntetett nagykövetségünk előtt a bős-nagymarosi vizlépcső megépitése ellen. Három beszéd is elhangzott: a Magyar Környezetvédelmi Alap nevében Koszorus Ferenc szólt a beruházás környezetkárositó hatásáról és gazdaságtalanságáról, majd a magyarországi ellenzék nevében Demszky Gábor hangsulyozta, hogy az erőművet a magyar nép akarata ellenére épitik, s Magyarországon növekszik az épitkezéssel szembeni ellenállás. A legélesebb hangu beszédet Nagy Elek, az un. csepeli forradalmi munkástanács volt elnöke tartotta, kiemelve, hogy a kormányzat politikai erőpróbának tekinti a hibás döntés végigvitelét és a presztizs-beruházás fokozza az elszegényedő lakosság terheit. Az esemény rendbontás nélkül zajlott le, befejeztével a tüntetők a csehszlovák nagykövetség elé vonultak. Ugyanaznap Chicagóban mintegy 100 fő tüntetett ottani kereskedelmi képviselőnk irodája előtt.

New York-i főkonzulunk jelentése szerint a főkonzulátus előtti tüntetésen mintegy 1000 fő vett részt, köztük az amerikai környezetvédelmi mozgalom két vezetője, akik Grósz Károly miniszterelnöknek cimzett petíciót adtak át a képviselet munkatársának.

Londoni nagykövetünk jelenti, hogy az ottani tüntetéssel - amelyről korábban beszámoltunk - mind terjedelmében, mind tartalmában egyaránt visszafogottan foglalkozott a brit sajtó. Nagykövetségünk kapcsolatai a témát szóba sem hozták. A magyarországi tüntetések ténye általában kezdi elveszíteni szenzáció jellegét, kivéve amikor nem engedélyezett, különböző feltevésekre is okot adó megmozdulásokról van szó. A brit külügyminisztérium egyik illetékese pozitivan értékelte, hogy nagykövetségünk nem zárkózott el a tüntetők által Grósz elvtársnak cimzett levél átvételétől.

[...]

1357